

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum omnes teneantur ad sacrificium offerendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

scilicet ad religionem. Contingit autē, & ea quae sunt
alias virtutes sunt, in diuinam reuerentiā ordinari,
puta, cum aliquis elemosinā facit de rebus, p̄priis,
propter Deum: vel cū aliquis proprium corpus ali-
cui afflictioni subiicit propter diuinam reuerentiā:
& secundū hoc etiam actus aliarum virtutum sa-
crificia dici possunt. Sunt tamen quidam actus, qui
non habent ex alio laudem, nisi quia sunt propter
reuerentiā diuinam, & isti actus proprie sacrificia
dicuntur, & pertinent ad virtutem religionis.

AD PRIMVM ergo dicēdū, q̄ hoc ipsum q̄ Deo qua
dam spiritali societate uolunt inhaerere, ad diui-
nam reuerentiā pertinet: & ideo cuiuscunque vir-
tutis actus rationem sacrificii accipit ex hoc, quod
agitur, ut sancta societate Deo inhaereamus.

AD SECUNDVM dicendum, q̄ triplex est ho-
minis bonum. Primum quidem est bonum animae,
quod Deo offertur interiori quodam sacrificio p̄
deuotionem, & orationem, & alios huiusmodi inte-
riores actus: & hoc est principale sacrificium. Secū-
dum, est bonum corporis, quod Deo quodammo-
do offertur per martyrium, & abstinētiā, seu cō-
tinentiā. Tertium, est bonum exteriorum rerum
de quo sacrificium offertur Deo, directē quidem,
quando immediate res nostras Deo offerimus, me-
diatē autem, quando eas communicamus proximis
propter Deum.

AD TERTIVM dicēdū, q̄ sacrificia proprie d̄nt, q̄n-
cū res Deo oblatas aliquid sit, sicut q̄ animalia oc-
cubantur, & comburentur: q̄ panis frangitur, &
comeditur, & benedicitur: & hoc ipsum nomen so-
nat. Nam sacrificium dicitur ex hoc, quod homo fa-
cit aliquid sacrum. Oblatio autem directē dicitur,
cum Deo aliquid offertur, etiam si nihil circa ipsum
sacris dicitur offerri denarii, uel panes in altari,
circa quos nihil fit. Vnde omne sacrificium est ob-
latio, sed non conuertitur. Primitiā autem oblatio-
nis sunt, quia Deo offerebantur, ut legitur Deut. 26.
Non autem sunt sacrificia, quia nihil sacrum circa
eas fiebat. Decimae autem proprie loquēdo nō sunt
sacrificia, neq; oblationes: quia nō immediate Deo,
sed ministris diuini cultus exhibentur.

Super Q̄stionis
cū quibusdam
Articulis quatuor.
Nart. 4. habes q̄
duo genera sacri-
ficii sunt omnibus cō-
muniā, i. interioris
mens oblatio per
deuotionem, & ora-
tionem: & oblatio
sacrum aliarum vir-
tutum. Tertium autē
sacrificii genus est
proprium sacerdoti-
bus, & ministris Ec-
clesiae, quod hodie in
sola Eucharistia obla-
tione essentialiter cō-
sistere uidetur: Quā-
uis largo uocabulo in
tunc etiam inueniatur,
nata illud Gregorii
in benedictione ce-
rae: Suscipe sancte
patre in censi huius sa-
crificium uel peritū.

ARTICVLVS IIII.
Vtrum omnes teneantur ad sacrificia
offerenda.

AD QVARTVM sic proceditur,
A Videtur, quod non omnes
teneantur ad sacrificia offerēda.
Dicit n. Apost. Ro. 3. Quaecunq;
lex loquitur, his qui sunt in lege lo-
quitur: sed lex de sacrificiis non
fuit omnibus data, sed soli popu-
lo Hebraeorum. ergo non omnes
ad sacrificia tenebantur.
¶ 2. Præter. Sacrificia Deo offerunt
ad aliquid significandum: sed non
est omnium huiusmodi significa-
tiones intelligere: ergo non oēs
teneantur ad sacrificia offerenda.
¶ 3. Præter. Ex hoc sacerdotes dicun-
tur, quod sacrificium Deo offe-
runt: sed non omnes sunt sacer-
dotes. ergo non omnes teneantur
ad sacrificia offerenda.

SED CONTRA est, quod sacrificium offerre est
de lege naturæ, ut supra habitū * est. Ad ea autē quæ

A sunt legis naturæ, omnes tenentur. ergo omnes te-
nentur ad sacrificium Dei offerendum.

RESPON. Dicendum, q̄ duplex est sacrificiū, sicut
dictum * est, quorum primū, & principale est sacri-
ficiū interius, ad quod omnes tenentur: omnes enī
tenētur Deo deuotam mentem offerre. Aliud autē
est sacrificium exterius, quod in duo diuiditur. Nam
quoddam est, quod ex hoc solum laudem habet, q̄
Deo aliquid exterius offertur in protestationem di-
uinæ subiectionis: & ad hoc aliter tenentur illi, qui
sunt sub lege noua, uel veteri: aliter illi, qui non sunt
sub lege. Nam illi qui sunt sub lege, tenentur ad de-
terminata sacrificia offerenda secundū legis præ-
cepta. Illi uero qui non erant sub lege, tenebantur
ad aliqua exterius faciēda in honorem diuinum,
secundū condecētiā ad eos, inter quos habita-
bant, non autē determinate ad hæc, uel ad illa. Aliud
uero est exterius sacrificium, quando actus exte-
riores aliarum virtutum in diuinam reuerentiā assū-
muntur, quorum quidam cadunt sub præcepto, ad
quos omnes tenentur: quidam uero sunt supererog-
ationis, ad quos non omnes tenentur.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ ad illa determina-
ta sacrificia, quæ in lege erant præcepta, non omnes
tenebantur: tenebantur tamen ad aliqua sacrificia
interiora, uel exteriora, ut dictum * est.

C AD SECUNDVM dicendum, quod quāuis non
omnes sciant explicite uirtutem sacrificiorum, sciūt
tamen implicite, sicut & habent fidem implicitam,
ut supra habitum * est.

AD TERTIVM dicendum, q̄ sacerdotes offerunt
sacrificia, quæ sunt specialiter ordinata ad cultum di-
uinum non solum pro se, sed etiam pro aliis: quædā
uero sunt alia sacrificia, quæ quilibet potest pro se
Deo offerre, ut ex supra dictis * patet.

QVAESTIO LXXXVI.
De oblationibus, & primitiis, in qua-
tuor articulos diuisa.

O STEA considerandū
est de oblationibus, &
primitiis.

Et circa hoc queruntur
quatuor.

- ¶ Primo, Vtrum aliqua oblatio-
nes sint de necessitate p̄cepti.
- ¶ Secundo, Quibus oblationes
debeantur.
- ¶ Tertio, De quibus rebus fieri
debeant.
- ¶ Quarto, Specialiter de oblatio-
nibus primitiarum, vtrum ad
eas homines ex necessitate te-
neantur.

ARTICVLVS I.
Vtrum homines teneantur ad oblatio-
nes ex necessitate p̄cepti.

AD PRIMVM sic proceditur.
A Videtur, q̄ homines non te-
neantur ad oblationes ex neces-
sitate p̄cepti. Non enim homi-
nes tempore Euangelii tenentur
ad obseruanda cœremonialia p̄-
cepta ueteris legis, ut supra ha-
bitum * est: sed oblationes of-
ferre ponitur inter cœremonia-
lia p̄cepta ueteris legis: d̄ enim
Exod. 23. Tribus uicibus per sin-
Secunda Secundæ S. Thomæ.

Artic. huius
quæst.

In corp. art.

Q. 1 artic. 7.

In corp. ar.
& ar. 3. & 5.

Super Q̄stionis
cū quibusdam
Articulis quatuor.

IN articulo 1. q. 86. in
responsione ad pri-
mum, & grauis oc-
currit quæstio, Quo
pacto saluatur diffe-
rentia inter cœremo-
nialia, & iudicialia
p̄cepta legis uete-
ris, si licite potest, &
debet modo obser-
uari hoc cœremo-
niale mandatum Exo.
23. Non apparebis
in conspectu meo ua-
cus: Differentia si-
quidem assignata in
precedenti libro,
quæ etiam in que-
stione sequenti, arti-
culo primo replica-
tur, est, quod in iudi-
cialia possunt nunc ser-
uari, si princeps ex-
statuat, cœremonia-
lia autem non. Ex
quo dubitatur sic.
Cum commune sit
utrique p̄ceptis,
quod non licet ea ob-
seruare tanquā ui-
ua, hoc est, tanquā
obligata ex auctori-
tate ueteris legis, q̄
hoc esset euacuare fi-
dē Christi, q̄ legis au-
thorita-

i. 2. q. 103. ar.
1. & 4.

C. C. 2. thoria-